

ЗАТВЕРДЖЕНО:

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

Освітній ступінь – бакалавр (з нормативним терміном навчання),
спеціальність – 014.01 «Середня освіта. Українська мова і література.
Мова і література (англійська)»

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

1. Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень. Історичні пісні й думи («Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль», «Дума про Марусю Богуславку»). Пісні Марусі Чурай («Віють вітри, віють буйні», «Засвіт встали козаченьки»). Народні пісні літературного походження («Дивлюсь я на небо», «Ой горе тій чайці», «Їхав козак за Дунай»).
2. Давня українська література («Повість минулих літ», «Слово про похід Ігорів»). Козацькі літописи. Творчість Григорія Сковороди («De libertate», «Всякому місту – звичай і права...», «Бджола та Шершень»).
3. Нова українська література. І. Котляревський «Енеїда», «Наталка Полтавка». Г. Квітка-Основ'яненко «Маруся», «Конотопська відьма». Український історичний роман (П. Куліш «Чорна рада»).
4. Українська соціально-побутова проза XIX століття (І. Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я», П. Мирний «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»).
5. Творчість Тараса Шевченка («Катерина», «Кавказ», «Сон» («У всякого своя доля»), «І мертвим, і живим, і ненародженим...», «Заповіт», «Художник»).
6. Творчість І. Франка («Захар Беркут», «Чого являєшся мені у сні?», «Мойсей», «Перехресні стежки»).
7. Модернізм в українській літературі (М. Коцюбинський «Тіні забутих предків», «Intermezzo»; В. Стефаник «Камінний хрест», О. Кобилянська «Valse melancolique», «Земля»; М. Вороний «Блакитна панна», О. Олесь «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!»).
8. Творчість Лесі Українки («Contra spem spero!», «Лісова пісня», «І все-таки до тебе думка лине!», «Стояла я і слухала весну», «Бояриня»).
9. «Театр корифеїв». І. Карпенко-Карий «Мартин Боруля», «Хазяїн», «Сава Чалий».
10. Представники «розстріляного відродження» (П. Тичина «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «О панно Інно», «Арфами, арфами»; В. Сосюра «Любіть Україну!», «Білі акації будуть цвісти»; Б.-І. Антонич «Різдво», М. Куліш «Мина Мазайло»).

11. Експерименти в українській прозі (М. Хвильовий «Я» (Романтика); В. Підмогильний «Місто», О. Вишня «Моя автобіографія», «Сом»; Ю. Яновський «Майстер корабля», О. Довженко «Зачарована Десна»).

12. «Київські неокласики» (М. Рильський «У теплі дні збирання винограду», «Яблука допіли...», «Мова»; М. Зеров «Київ – традиція», М. Драй-Хмара «Лебеді»).

13. Творчість «шістдесятників» (В. Симоненко «Ти знаєш, що ти – людина?», «Задивляюсь у твої зіниці», «Лебеді материнства»; В. Голобородько «Наша мова», Григорій Тютюнник «Три зозулі з поклоном», В. Стус «На колимському морозі калина», «Як добре те, що смерті не боюсь я»; І. Драч «Балада про соняшник», «Чорнобильська мадонна»; Л. Костенко «Маруся Чурай», «Страшні слова, коли вони мовчать», «Пастораль ХХ сторіччя», «Вже почалось, мабуть, майбутнє»).

14. Література діаспори (І. Багряний «Тигролови», Є. Маланюк «Сучасники», «Стилет чи стилос?»).

15. Постмодернізм в українській літературі. Твори Ю. Андруховича, О. Ірванця, В. Неборака.

УКРАЇНСЬКА МОВА

1. Фонетика, графіка, орфоепія, орфографія. Голосні та приголосні звуки. Літери та інші графічні засоби української мови. Алфавіт. Склад. Наголос. Уподібнення приголосних звуків. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Чергування *у-в*, *і-й*.

2. Складні випадки правопису: написання слів із ненаголошеними голосними; спрощення в групах приголосних; написання префіксів і суфіксів, уживання м'якого знака, апострофа, великої літери, слів із подвоєнням і подовженням приголосних; написання імен та імен по батькові, прізвищ; написання слів іншомовного походження; лапки у власних назвах; правопис *н* та *nn* у прикметниках і дієприкметниках.

3. Будова слова, словотвір і орфографія. Спільнокореневі слова та форми слова. Основа слова. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Написання префіксів *з-* (*зі-*, *с-*), *роз-*, *без-*, *пре-*, *при-*, *прі*. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних у процесі словотворення. Правопис складних і складноскорочених слів.

4. Лексикологія, фразеологія. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Синоніми, антоніми, омоніми. Власне українська лексика. Запозичені слова. Загальновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Лексична сполучуваність. Складні випадки слововживання. Поняття про фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми. Фразеологізми в ролі членів речення.

5. Морфологія, орфографія. Поняття про самостійні та службові частини мови. Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменник: назви істот і неістот, загальні і власні назви. Рід,

число, відмінки іменників. Типи відмін іменників. Незмінні іменники. Способи творення іменників. Правопис відмінкових закінчень іменників. Правопис найуживаніших суфіксів.

Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Якісні, відносні та присвійні прикметники. Повні й короткі форми прикметників. Ступені порівняння прикметників, їх утворення. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників. Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.

6. Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробових та збірних) і порядкові. Числівники прості та складні. Відмінювання кількісних і порядкових числівників. Правопис числівників.

Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників. Відмінювання займенників. Правопис займенників.

7. Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова. Способи дієслова (дійсний, умовний, наказовий). Часи дієслів. Дієслова I і II дієвідмін. Особа й число (у теперішньому та майбутньому часі). Безособові дієслова. Способи творення дієслів. Правопис дієслів.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні й пасивні дієприкметники, їх творення. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові дієслівні форми на *-но*, *-то*. Правопис дієприкметників.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки й синтаксична роль. Дієприслівники недоконаного й доконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот. Правопис дієприслівників.

8. Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення. Правопис прислівників.

9. Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.

Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності й підрядності. Групи сполучників за вживанням: одиничні, парні, повторювані. Сполучники прості, складні, складені. Правопис сполучників разом і окремо.

Частка як службова частина мови. Формотворчі, заперечні та модальні частки. Написання часток *бо*, *но*, *то*, *от*, *таки*. *Не* з різними частинами мови. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

10. Синтаксис і пунктуація. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Граматична основа речення. Члени речення (підмет і присудок; додаток, означення, обставина) і способи їх вираження. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот.

11. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень та речень, відокремлених членів речення, звертань). Розділові знаки в реченнях з однорідними членами, зі звертаннями, вставними, відокремленими членами речення, у неповних реченнях.

12. Складне речення, його типи за способом зв'язку між частинами. Складносурядне сполучникове речення. Складнопідрядне речення зі сполучниками та сполучними словами. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складне речення з кількома підрядними. Розділові знаки в складносурядному й складнопідрядному реченнях.

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку. Розділові знаки в ньому.

13. Пряма й непряма мова. Способи цитування. Розділові знаки в реченнях із прямою мовою, цитатою та в діалозі.

14. Поняття про текст, мовлення та спілкування. Ситуація спілкування: адресант (той, хто говорить чи пише) і адресат мовлення (той, хто слухає або читає), мета й умови спілкування, повідомлення (висловлювання), його зміст і форма. Тема й основна думка висловлення. Види мовленнєвої діяльності: говоріння, писання, читання, слухання. Монологічне й діалогічне, усне й писемне мовлення. Основні вимоги до мовлення: змістовність, послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність. Мовленнєві помилки. Стилі мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний.), їх основні ознаки, функції.

15. Зміст і будова тексту. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення. Поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи й засоби зв'язку речень у тексті. Поняття про типи мовлення: розповідь, опис, міркування. Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.

АНГЛІЙСЬКА МОВА

1. Grammar: reported speech (statements, questions, orders)
2. Phrasal verbs: let, look.
3. Grammar: quantifiers (some, any, no, (a) little, (a) few); countable/uncountable nouns.
4. Reported speech: special introductory verbs
5. Phrasal verbs: make, put.

6. English in Use: 2, 3 Conditionals, Mixed Conditionals, Wishes.
7. English in Use: linkers and quantifiers (either/neither, although, both, all, none).
8. Phrasal verbs: stand, take, turn.
9. Grammar: Articles.
10. Prepositions: of, from, to, for, by, in, at, on, with.

Список літератури:

1. Авраменко О. М., Блажко М. Б. Українська мова та література. Довідник. Завдання в тестовій формі: I частина. Київ : Грамота, 2018. 576 с.
2. Авраменко О. М. Українська мова та література: Збірник завдань у тестовій формі: II частина: 7-е видання, доповнене. Київ: Грамота, 2018. 160 с.
3. Бернадська І. Українська література XX століття [Текст] : навчальний посібник для старшокласників та вступників до вищ. навч. закл. / Н. І. Бернадська. – 3-є вид., стер. – К. : Знання-Прес, 2006. – 271 с.
4. Білецька О. Українська мова. Комплексна підготовка до ЗНО та ДПА. Тернопіль: Підручники і посібники, 2018. 592 с.
5. Дніпрова хвиля : Хрестоматія нововведених творів до шк. програм. – Київ : Освіта : УПТК, 1992 . – 847 с.
6. [Дорошенко Т.](#) Розстріляне відродження [Текст] : навчальне видання : для учнів, вчителів та студентів / Т. С. Дорошенко. – Х. : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2010. – 512 с.
7. Жовтобрюх В. Ф. Зовнішнє оцінювання (підготовка). Українська мова. 10-11 класи: Репетитор. Харків : Веста: Видавництво «Ранок», 2007. 256 с.
8. Жулинський М. Українська література. Творці і твори : учням, абітурієнтам, студентам, учителям / Микола Григорович Жулинський ; Гол. ред. Алла Мнищенко . – К. : Либідь, 2011 . – 1150 с.
9. Нікішина Т. В. Домашній репетитор з української мови. Увесь шкільний курс. Харків : Основа, 2010. 319 с.
10. Нові імена в програмі з української літератури : посібник для вчителя / Упоряд. Всеволод Якович Неділько . – К. : Освіта, 1993 . – 351 с.
11. Пентиліук М. І., Іващенко О. В. Українська мова: Підручник-комплекс. Київ : Ленвіт, 2001. 352 с.
12. Розстріляне Відродження [Текст] : хрестоматія / упоряд.: Ю. І. Хізова, В. В. Щоголева. – Х. : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2008. – 608 с.
13. Сучасна українська література кінця XX ст. – початку XXI ст. [Текст] : [хрестоматія : для ст. шк. віку] / упорядкув. текстів, педпідг. підготовка навч.-метод. матеріалів І. М. Андрусяка. – К. : Школа, 2006. – 464 с.
14. Українська література. 10 клас [Текст] : профільний рівень : хрестоматія-довідник / упоряд. О. І. Борзенко. – Х. : Ранок, 2013. – 960 с.
15. Українська література. 11 клас [Текст] : рівень стандарту, академічний рівень : хрестоматія-довідник / упоряд. О. І. Борзенко. – Х. : Ранок, 2013. – 576 с.

16. Українська література. 9 клас [Текст] : Оспівана воля : хрестоматія для загальноосвіт. навч. закл. / упоряд.: М. П. Ткачук, М. М. Сулима, В. Л. Смілянська. – К. : Освіта, 2011. – 575 с.
17. Українська мова: Енциклопедія / редкол. : Русанівський В. М. (співголова), Тараненко О. О., Зяблюк М. П. та ін. Київ: Вид-во «Укр. енцикл-я» ім. М. П. Бажана, 2013. 824 с.
18. Український правопис: НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. Київ: Наук. думка, 2015. 288 с.
19. Українські письменники [Текст] : біографії : огляди творчості : літературні напрямки і течії : літературознавчий словник : [довідник] / [ред. М. І. Преварська]. – К. : Велес, 2013. – 368 с.
20. Усі українські письменники [Текст] : [довідкове видання] / упоряд. : Ю. І. Хізова, В. В. Щоголева. – Х. : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2009. – 384 с.
21. Хрестоматія з української літератури ХХ століття. У трьох книгах. Упоряд. В. Яременко, Є. Федоренко, Оксана Сліпущко. – К. : Рось, 1995. – 703 с.
22. http://osvita.ua/doc/files/news/9/946/ukrainian_lan_lit.pdf